

Cartes d'un soldat

FRANCESC CANDEL

Una enorme llosa de silenci ha esclafat la nostra guerra civil, concretament la gesta republicana. El pacte que va condicionar la transició ha exagerat aquest silenci. L'escola no ha explicat aquest esdeveniment històric i els nois i els joves no tenen idea de l'assumpte. Que el PP hagi rebutjat, sense causar escàndol social, que el pronunciament de Franco va ser un acte il·legal i antidemocràtic és com un miracle a l'inrevés. Les generacions testimoni d'aquells tres anys estan desapareixent. Aviat no en quedarà ni un. I les generacions vingudes després, que estan venint i vindran, es quedaran completament sense autèntiques referències. Per això m'ha agradat i commogut el treball *Cartas de un soldado* que han escrit dos joves del meu barri, Nemesio Rodríguez Álvarez i Jesús Martínez Fernández. Nemesio viu a la meua escala. Van presentar el treball al certamen literari que du el meu nom, però no encaixava segons les bases. El vaig

fullejar, em va fer gràcia i me'l vaig emportar. Es tracta de la història d'Artur Inglés, combatent anònim republicà, de qui només existeixen les cartes que va enviar a la seva família i les que a ell li van escriure, aquestes perquè les va remetre als seus pares perquè les guardessin. Diem que només existeixen aquestes cartes perquè Jesús Martínez i Nemesio Rodríguez no han pogut trobar més detalls testimonials sobre aquest soldat. Ells han brodat la seva biografia a través d'elles. Es conserven a l'Arxiu Municipal Sants-Montjuïc. Quan van preguntar qui les havia llegades, només els van saber dir: "Algú les va portar". Però, qui? Artur Inglés va viure al carrer Jocs Florals, de Sants, número 141. D'allà va marxar a la guerra. Tot i que deteriorat, l'edifici encara està dret. Cap veí de l'immoble es recorda d'Artur Inglés. Algunes persones grans en recorden el cognom, però cap altre detall. Altres persones de l'entorn consultades van donar el mateix resultat. Guiats per les

seves cartes, sabem que Artur Inglés va ser destinat a Pegalajar (Jaén), que hi ha un moment que escriu als seus que encara no ha disparat ni un sol tret; a les cartes les anomenava *lletres*, les escriu en català, mitjanament incorrecte; quan, derrotat, és fet presoner, no només ha d'escriure en castellà, sinó que ja no es diu Artur sinó Arturo. A ell li escriuen detallant al sobre "*Prisionero de guerra*", a més dels eslògans *¡Arriba España!* i *Saludo a Franco*. Ens allargariem massa si detalléssim, encara que només fos amb un mínim d'aquestes cartes, tantes dades interessants per crear un coneixement de causa d'uns moments crucials. El 1940 Artur Inglés va quedar en llibertat. Hem de creure, escriuen Nemesio Rodríguez i Jesús Martínez, que es va reunir amb la seva família. Ells no havien trobat cap més rastre d'ell. Josep Maria Huertas, que va escriure sobre aquests nois i el seu treball a *El Periódico*, va rebre una trucada d'algú que sabia alguna cosa d'Artur Inglés: va morir de càncer fa uns vuit anys.